

TEM® 2016

**ekonomiska och sysselsättningsmässiga effekter av
turismen i Tanums kommun
inklusive åren 2008 och 2012**

INNEHÅLL

Nyckeltal turismen i Tanums kommun 2016	3
Utveckling turismen i Tanums kommun 2016	4
Resultat turismen i Tanums kommun 2016	
Omsättning totalt och per kategori	6
Omsättning fördelad på branscher	7
Omsättning per kategori och bransch	8
Sysselsättning	9
Skatteintäkter	10
Övernattningar/besök	11
Nationalitetsfördelning	12
Regional omsättningsstatistik	14
Presentation av RESURS	15

Denna rapport är utförd av Clas Andersson
på uppdrag av Tanums kommun
7 december 2017

© RESURS för Resor och Turism i Norden AB
STOCKHOLM • TEL 08-559 232 40 • resurs@resurs.turism.se
MALMÖ • TEL 040-692 81 20 • clas@resurs.turism.se

När rapporten citeras är vi tacksamma om källan
"RESURS" anges.

NYCKELTAL TURISMEN I TANUMS KOMMUN 2016

- △ 903 miljoner kronor, i total turismomsättning
- △ 551 årssysselsatta, främst inom logi och restaurang
- △ 60,9 miljoner kronor i totala skatteintäkter till kommunen
- △ 32,4 miljoner kronor i totala skatteintäkter till landstinget/regionen
- △ Shopping omsättningsmässigt största bransch med cirka 155 miljoner kronor
- △ Hotell omsättningsmässigt största enskilda kategori med cirka 236 miljoner kronor
- △ Camping vanligaste kommersiella övernattningskategori med 63 % av samtliga kommersiella övernattningar
- △ Fritidshus vanligaste övernattningskategori med 47 % av samtliga övernattningar
- △ Av 376 911 utländska övernattningar i 11 hotell, 9 vandrarhem och 10 campingplatser (SCB) samt i fritidshus och hos släkt/vänner (TDB) svarar släkt/vänner och fritidshus för 64 %
- △ Norge största nationalitet av utländska gästnätter i 11 hotell, 9 vandrarhem och 10 campingplatser enligt SCB
- △ Beräknad omsättning för ovan nämnda utländsk turism är cirka 113 miljoner kronor eller nästan 70 % i motsvarande andel av turismomsättningen

UTVECKLING TURISMEN I TANUMS KOMMUN 2016

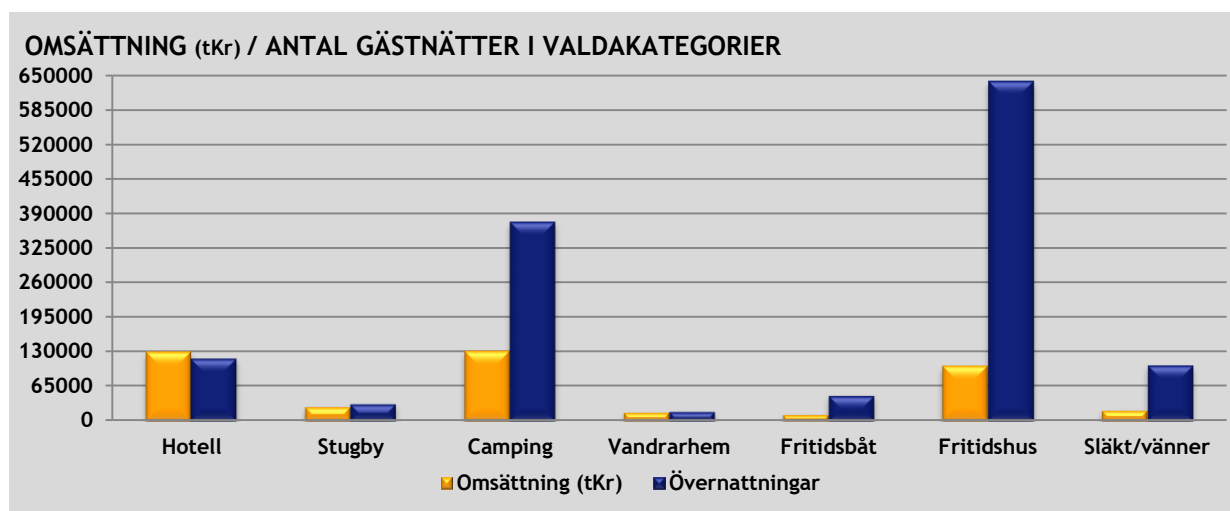
Den totala turismomsättningen har ökat markant 2016 jämfört med tidigare undersökningsår. Orsaken är kategorin genomfartsresenärer som uppvisar en kraftig ökning. I Tanum avser genomfartsresenärer omsättningen i branscherna livsmedel, transport och shopping över riksnittet enligt regional handelsstatistik från SCB (se sidan 14) med avdrag för omsättningen som genereras av redovisade övernattningar och dagbesök i nämnda branscher.

Turismomsättningen för alla övernattande har ökat med 5,6 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012.

Det totala antalet kommersiella övernattningar har ökat med cirka 48 000 gästnätter (ökningar i kategorierna stugby, camping och grupplagi) och omsättningen har ökat med 5 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012. Den största omsättningsökningen har skett i kategorin stugby som har ökat med nära 17 miljoner kronor vilket beror på ett ökat antal gästnätter och högre utlägg.

Den vanligaste kommersiella övernattningsformen är camping som svarar för 63 % av samtliga kommersiella övernattningar 2016. Det är även den omsättningsmässigt största kommersiella övernattningskategorin med 41 % av omsättningen för samtliga kommersiella övernattningar 2016. Fr.o.m. år 2009 är det SCB som svarar för campingstatistiken vilket har inneburit generellt stora förändringar.

Antalet hotellgästnätter har minskat med cirka 6 000 eller 4,9 % 2016 jämfört med 2012. Hotellens kapacitetsutnyttjande 2016 beräknad på disponibel rumskapacitet enligt SCB (11 hotell) är måndag-torsdag 36,5 % (63,9 % i hela landet) och fredag-söndag 43,5 % (50,5 % i hela landet) samt totalt 39,6 % (58,0 % i hela landet). Andelen utländska hotellgästnätter enligt SCB år 2016 är 29,9 % (25,0 % i hela landet).

Antalet övernattningar i fritidshus i Tanum är mycket betydande medan omsättningsandelen relativt sett inte är lika stor. Dygnsutläggerna för hotellövernattningarna är 1 087 kronor, stugby 820 kronor, camping 344 kronor, vandrarhem 884 kronor, fritidsbåt 236, fritidshus 160 kronor och släkt/vänner 186 kronor.

Dagbesöken svarar för drygt 5 % av den totala turismomsättningen 2016. Av det totala antalet redovisade dagbesök har 87 % uppskattats som ej kommuninvånare, d v s turister, och av dess beräknas 80 % för att bli exkludera övernattande besökare. Antalet beräknade dagbesök har ökat med cirka 37 000 eller 26 % medan omsättningen har minskat med cirka 18 miljoner kronor p.g.a. lägre utlägg 2016 jämfört med 2012 (se info i nedanstående grå faktaruta). Sannolikt är en del av omsättningen i kategorin genomfartsresenärer genererat av dagbesök som inte är mätbara i antal.

Omsättningen för de icke kommersiella övernattningskategorierna uppvisar en ökning med 0,6 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012. Antalet gästnätter har ökat i kategorierna fri camping och släkt/vänner samt högre utlägg i kategorin fritidshus. Fritidshus är den vanligaste övernattningskategorin med 47 % av samtliga övernattningar och 23 % i motsvarande del av turismomsättningen. Fr.o.m. 2012 ingår samtliga fritidshus i beräkningarna enligt internationell turismdefinition och dessutom en beräkning av antalet gästnätter i utlandsägda fritidshus.

Genomfartsresenärerna har som tidigare påpekats på föregående sida beräknats utifrån omsättning över riksnittet enligt SCB (se sidan 14) med avdrag för omsättning i berörda branscher genererat av redovisade övernattningar och dagbesök. I statistiken från SCB uppvisas omsättningsvolymerna som markant överstiger riksnittet inom främst sällanköpshandeln/shopping fr.o.m. år 2012. Antalet genomfartsresenärer och utläggsnivån per person och dag är således av underordnad betydelse. Det är också omöjligt utan mer lokala undersökningar beräkna hur många som är turistiska dagbesök och hur många som kan betecknas som regional shopping/gränshandel (d.v.s. konsumtion från ej övernattande men boende utanför kommunen i närområdet eller i Norge) samt hur många som är konventionella genomfartsresenärer vilka gör tillfälliga stopp för att äta och/eller tanka bilen.

I den regionala handelsstatistiken från SCB (sidan 14) kan man även utläsa omsättningstal över riksnittet i övernattningsbranscherna.

Fördelningen av utläggen för kategorierna hotell, fritidshus, släkt/vänner och dagbesök är enligt en specialkörning där RESURS har indelat Sverige i "turismklasser". Även utläggsnivån innefattas i de tre sistnämnda kategorierna. För hotellen används logiintäkten som hotellen rapporterar till SCB och fr.o.m. 2012 ingår en tilläggsberäkning för frukost eftersom det inte ingår i SCB:s logiintäkt och förändrade moms nivåer har inneburit en generellt tydligare särredovisning från hotellen. Fr.o.m. 2011 ingår samtliga fritidshus i beräkningarna enligt internationell turismdefinition och fr.o.m. 2012 dessutom en beräkning av antalet gästnätter i utlandsägda fritidshus. Fr.o.m. år 2013 ingår alla dagsresor i TDB och inte som tidigare är enbart dagsresor med minst 10 mil enkel resa vilket har inneburit förändringar i dagbesökens utläggsfördelning/turistkronan och framför allt utläggsnivån som generellt blir lägre.

RESULTAT TURISMEN I TANUMS KOMMUN 2016

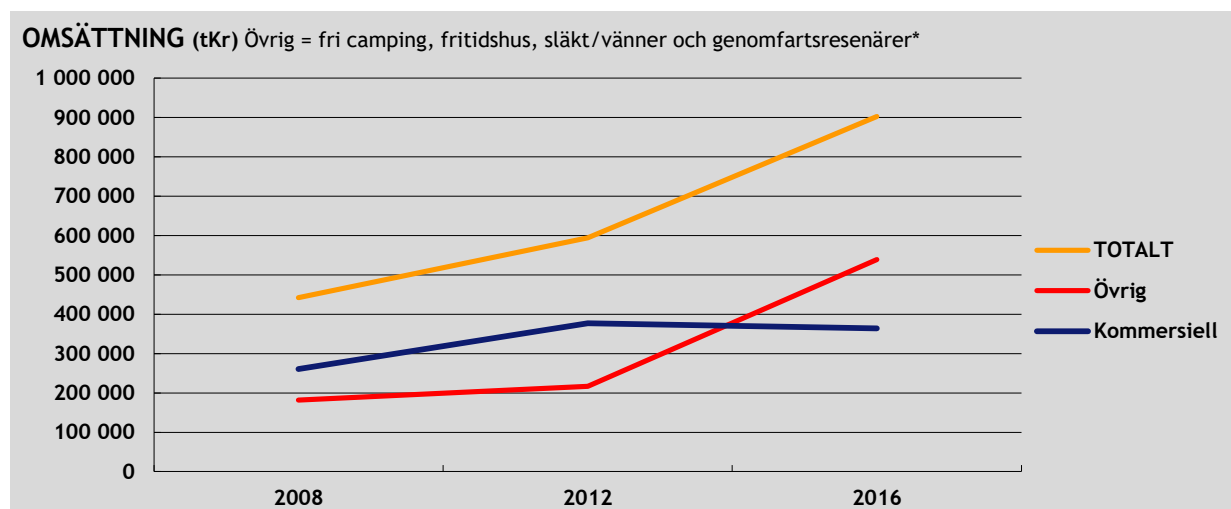
OMSÄTTNING TOTALT OCH PER KATEGORI

Kategori (tKr)

Kommersiella	2008	2012	2016
Hotell	92 020	145 359	127 963
Stugby	2 984	9 569	26 238
Stuga/rum	2 351	1 112	408
Camping	56 333	120 438	129 171
Vandrarhem	21 336	17 202	15 649
Grupplagi	8 465	546	4 431
Fritidsbåt	18 472	15 910	11 312
Dagbesök	58 468	67 275	49 074
	260 429	377 411	364 246
Övriga			
Fri camping	3 000	3 014	3 838
Fritidshus	67 780	102 349	102 327
Släkt/vänner	19 029	19 786	19 576
Genomfartsresenärer	91 900	91 498	412 920
	181 709	216 647	538 661
TOTALT	442 138	594 058	902 907

Observera att det som anges för "Hotell" avser hotellgästernas utlägg på de sex branscher som anges på följande sida och inte vad de spenderar på hotellen. Det samma gäller övriga kategorier.

Med kommersiell avses de kategorier där besökarna betalar en logiavgift för sitt boende eller gör ett dagbesök. Dessa påverkas av traditionell marknadsföring att besöka kommunen. Med övriga eller icke kommersiella avses kategorierna fri camping, släkt/vänner, fritidshus och genomfartsresenärer.

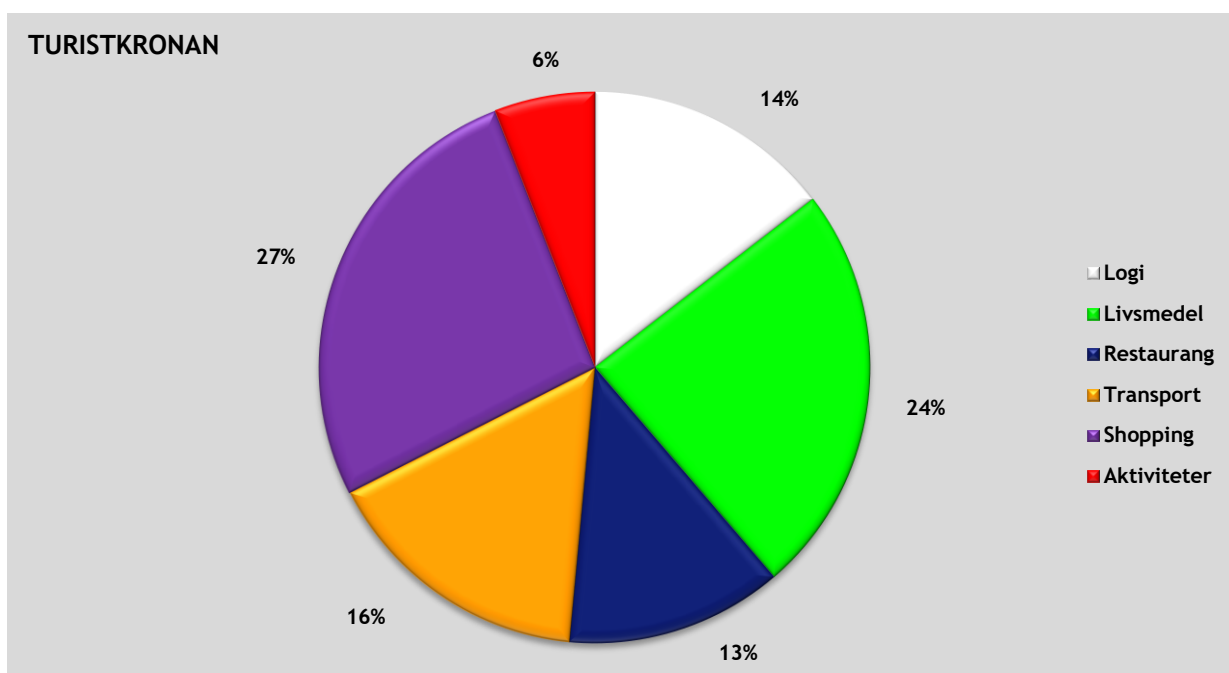

*Med genomfartsresenärer i Tanum avses konsumtion över riksnittet i branscherna livsmedel, transport och shopping enligt SCB efter avdrag har gjorts av den omsättning som redovisade övernattningar och dagbesök genererar. I kategorin ingår dagbesök som inte har kunnat mätas i antal som stannar för shopping, inköp av mat och/eller tanka bilen.

OMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ BRANSCHER

(tKr)	2008	2012	2016
Logi	78 888	127 190	128 777
Livsmedel	86 269	110 966	213 938
Restaurang	117 691	116 272	112 901
Transport	61 337	131 331	141 512
Shopping	60 888	59 681	235 599
Aktiviteter	37 066	48 616	52 179

Här visas fördelningen av "Turistkronan" för de branscher som påverkas. Denna fördelning varierar normalt inte mycket i Sverige. Restaurang och logi brukar ligga högst omsättningsmässigt, men den senaste 10-årsperioden finns generellt en del stora förändringar, oftast för restaurang och shopping. För Tanum ligger shopping högst år 2016. (Se avsnitt om genomfartsresenärer på sidorna 4-5 och diagramtext på föregående sida). Den regionala handelsstatistiken från SCB visar på en markant omsättning över riksnittet för "Butiker övriga hushållsvaror" (se sidan 14). Tidigare undersökningsår har dock visat på omsättningstal under riksnittet men fr.o.m. 2012 redovisar SCB liknande tal som år 2016.

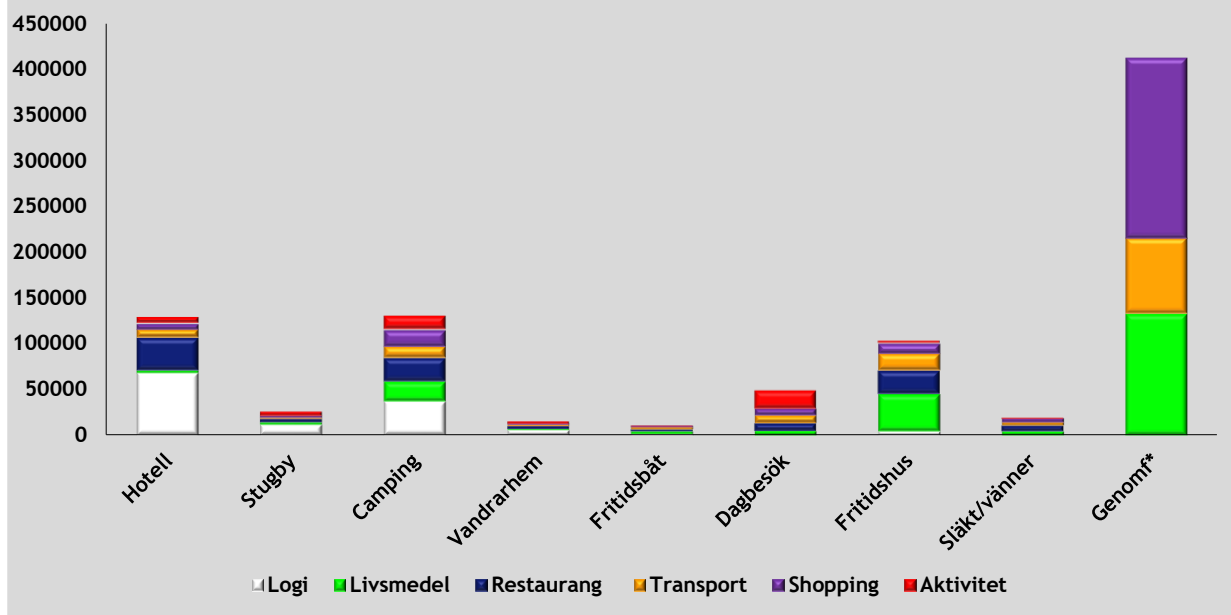

Shopping är den omsättningsmässigt största branschen i Tanum med cirka 236 miljoner kronor. Dagbesök/genomfartsresenärer genererar 206 miljoner kronor på shopping.

OMSÄTTNING PER KATEGORI OCH BRANSCH

Kategori (tKr)	Logi	Livsmedel	Restaurang	Transport	Shopping	Aktivitet
Hotell	67 820	2 559	35 830	8 957	6 398	6 398
Stugby	11 545	2 361	3 936	1 312	2 624	4 460
Stuga/rum	171	57	73	24	33	49
Camping	36 851	21 731	25 493	12 689	18 198	14 209
Vandrarhem	5 477	1 252	2 973	1 878	1 878	2 191
Grupplagi	1 462	665	1 019	355	443	487
Fritidsbåt	1 357	2 941	2 149	2 262	1 810	792
Dagbesök	0	4 389	8 465	8 778	7 838	19 604
Fri camping	0	806	921	729	614	768
Fritidshus	4 093	40 931	25 582	18 419	11 256	2 047
Släkt/vänner	0	4 111	6 460	3 524	4 307	1 175
Genomfartsresenärer	0	132 134	0	82 584	198 202	0

BRANSCHVIS OMSÄTTNING (tKr) I VALDA KATEGORIER

*Genomfartsresenärerna/övrige dagbesök (konsumtion över riksnittet enligt SCB i branscherna livsmedel, transport och shopping med avdrag för redovisade övernattnings och dagbesök) är omsättningsmässigt betydande. De har den största omsättningsandelarna i den totala turismen i Tanum i nämnda branscher.

Hotellövernattningarna genererar mest i branscherna logi och restaurang. Den redovisade dagbesöksvolymen har den största omsättningsandelen i aktivitetsbranschen.

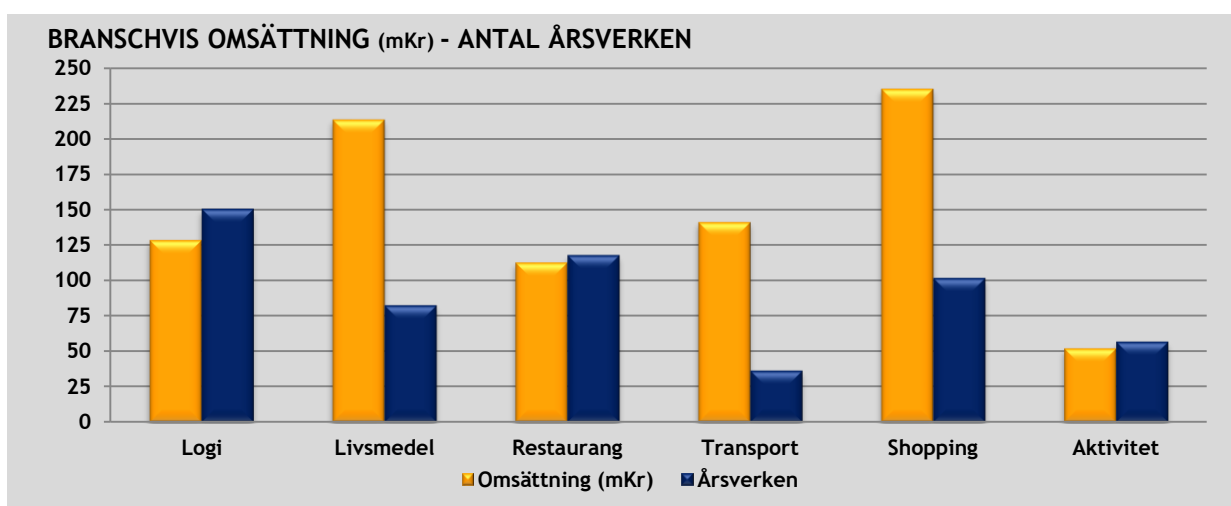
SYSSELSÄTTNING

RESURS har, i samarbete med SCB, utvecklat en metod där vi kan redovisa sysselsättningen i form av antal anställda. Detta innebär också att vi kan redovisa sysselsättning med bättre metod för varje bransch och med regionalt och ibland lokalt anpassade tal.

SYSSELSÄTTNING

	2008	2012	2016
Livsmedel	33,7	36,1	82,4
Restaurang	124,9	125,6	117,7
Transport	19,1	38,0	36,3
Shopping	31,4	24,8	101,6
Aktivitet	49,0	59,6	56,7
Logi	114,9	144,0	150,3
Administration	2,2	2,8	5,5
Årssystemssatta	375	431	551

Observera att ovanstående sysselsättningstal inte behöver vara ett korrekt resultat utan visar hur stor sysselsättning som omsättningen bör ge upphov till. Det kan också vara så att de företag som påverkas väljer att ta ut större eller mindre vinster istället för att nyanställa eller varsla personal. Resultatet från 2010 är, i några fall, inte direkt jämförbart med tidigare år. Detta beror på att företag i de branscher som påverkas av turismen kan ha sorterats in i nya SNI-koder enligt SNI 2007. Detta är tillämpat i resultatet från 2010. När SCB utförde denna nya indelning har en del företag flyttats till angränsande eller ny kod och detta kan påverka resultatet något.

Restaurang- och logibranscherna är generellt sysselsättningsintensiva. I Tanum svarar de två branscherna tillsammans för 27 % av den totala turismomsättningen och 49 % av det totala antalet årsverken inom turismen. De stora omsättningsvolymerna i shopping- och livsmedelsbranscherna genererar cirka 82 respektive 101 årsverken.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna delas in i två delar:

DIREKTA avser de skatteintäkter som kommer från sysselsättningen i de företag som direkt påverkas av besökarens utlägg.

TOTALA avser alla företag som påverkas, t ex tvätteriet som tvättar hotellets linne. Detta är också att se som den totala effekten, d v s om all turism försvinner påverkas också många andra företag som levererar varor och tjänster.

SKATTEINTÄKTER

(tKr)	2012	2016
DIREKTA		
Kommun	18 289	26 838
Landsting	9 229	14 290
TOTALA		
Kommun	46 746	60 864
Landsting	23 590	32 408

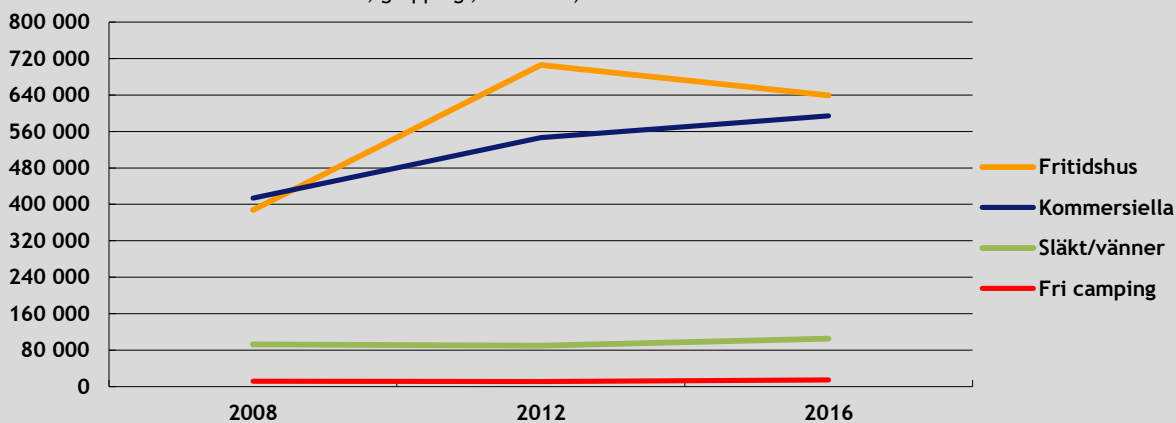
2010 har Resurs infört en ny, och mer tillförlitlig, metod att beräkna skatteintäkterna. När SCB levererade data för 2009 var detta med den nya SNI-indelningen, SNI 2007. Detta innebar också att Resurs fick tillgång till säkrare data för att beräkna såväl omsättning, som sysselsättning och skatteeffekter. Av dessa skäl redovisas bara resultat efter 2010, men historiskt följer skatteintäkterna nästan proportionerligt med utvecklingen av sysselsättningen. Den totala skatteintäkten tar nu enbart med summan av de direkta och indirekta effekterna enligt ovan nämnda text efter "TOTALA".

ÖVERNATTNINGAR/BESÖK

Övernattningar	2008	2012	2016
Hotellrumsnätter	40 092	58 678	55 106
Hotellgästnätter	88 311	123 815	117 721
affär	17 636	23 094	18 935
fritid	70 675	100 721	98 786
Stugby	11 260	11 755	31 997
Stuga/rum	6 107	2 355	877
Camping	184 699	316 607	375 202
Vandrarhem	24 666	21 530	17 702
Grupplagi	6 389	400	2 980
Fritidsbåt	92 361	70 086	47 934
Kommersiella	413 793	546 548	594 413
Fri camping	12 000	11 290	14 595
Fritidshus	387 315	705 856	639 544
Släkt/vänner	92 825	89 936	105 245
Övriga	492 140	807 082	759 384
TOTALT	905 933	1 353 630	1 353 797
Dagbesök	140 721	143 316	180 179
Genomfartsresenärer	459 500	415 900	1 860 000

ANTAL ÖVERNATTNINGAR (Kommersiella = hotell, stugby, stuguthyrning, camping, vandrarhem, grupplagi, fritidsbåt)

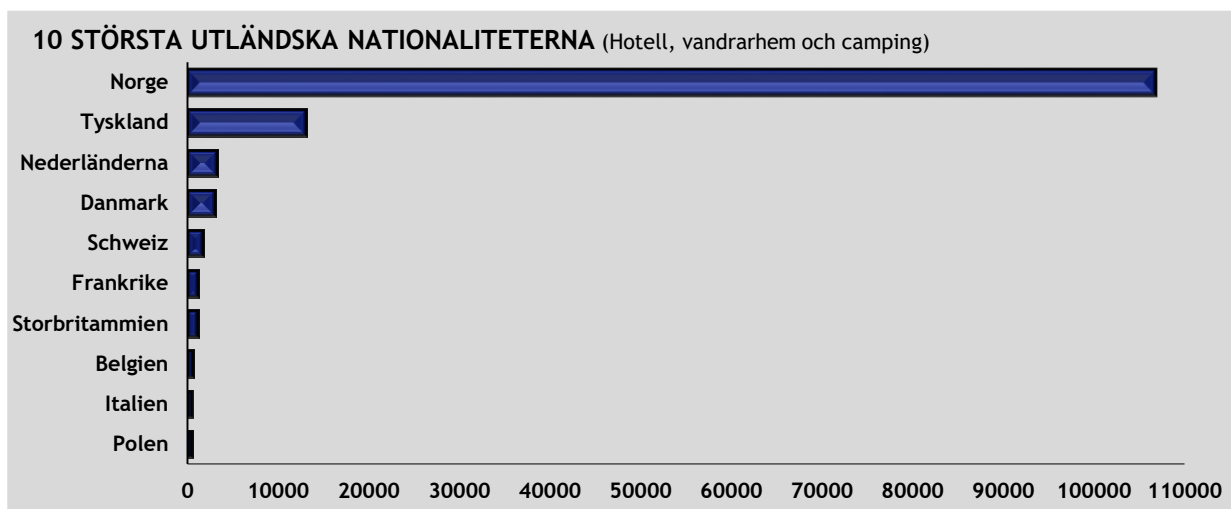
Fr.o.m. 2011 ingår alla fritidshus i beräkningarna och fr.o.m. år 2012 ingår övernattningar i utlandsägda fritidshus vilket inneburit ökning. I Tanum finns 6 193 fritidshus enligt SCB 2016 varav 1 614 utlandsägda (1333 från Norge). Fr.o.m. år 2012 ingår också en mer omfattande beräkning av utländska gästnätter hos släkt/vänner (se mer info på sidan 13).

NATIONALITETSFÖRDELNING

HOTELL, VANDRARHEM OCH CAMPING (SCB/Tillväxtverket)
Urval svenskar och de 10 största nationaliteterna

	2016
Sverige	356 173
Norge	106 753
Tyskland	13 006
Nederländerna	3 207
Danmark	3 002
Schweiz	1 627
Frankrike	1 130
Storbritannien	1 015
Belgien	565
Italien	444
Polen	395
TOTALT UTLANDET	135 446
TOTALT	491 619

Svenska gästnätter svarar för 79 % av samtliga gästnätter i 11 hotell, 9 vandrarhem och 10 campingplatser.

Källa: SCB/Tillväxtverket

TOTALT ANTAL UTLÄNDSKA GÄSTNÄTTER (SCB/Tillväxtverket och TDB)

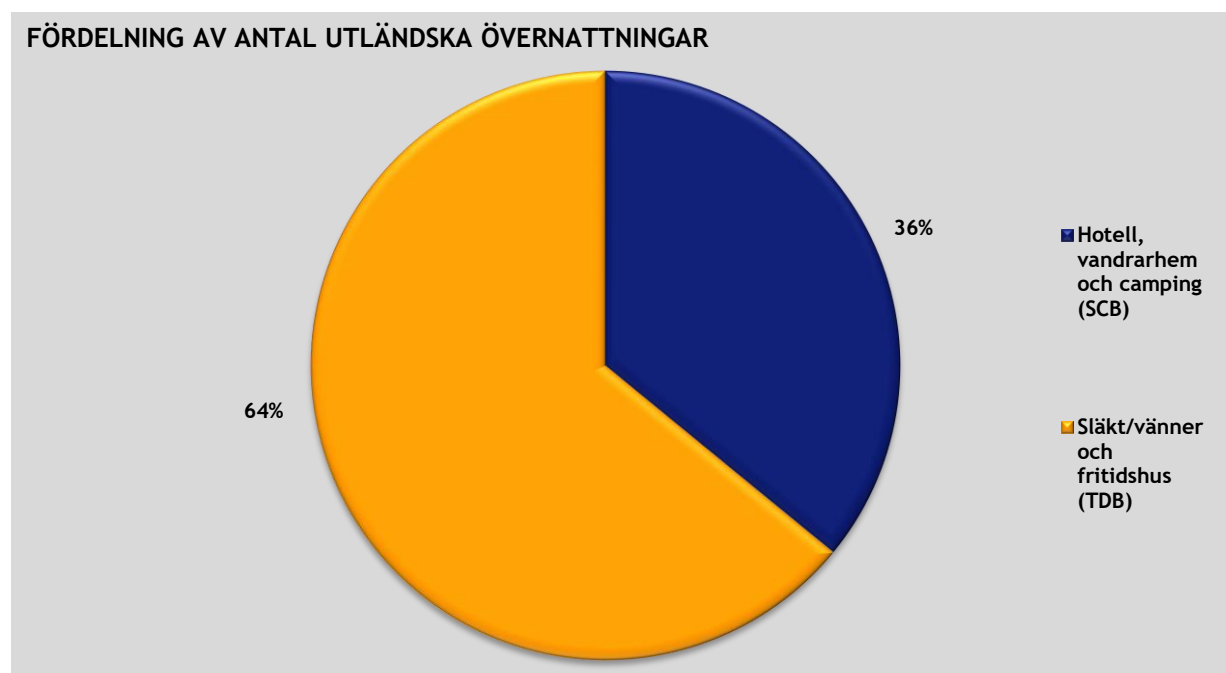
	2016
Hotell, vandrarhem och camping (SCB)	135 446
Släkt/vänner (TDB)	30 515
Fritidshus (TDB)	210 950
TOTALT	376 911

Utländska övernattningar hos släkt/vänner och i utlandsägda fritidshus svarar för 64 % av samtliga utländska gästnätter.

Utländska övernattningar hos släkt och vänner tas fram med ny metod fr.o.m. 2012 och är därför inte helt jämförbar med tidigare års resultat. Från 2012 sker intervjuer löpande hela året mot att det tidigare år gjorts intervjuer i början av varje år om besök de senaste 12 månaderna (TDB).

Beräknad omsättning för nämnda utländska övernattningar i 11 hotell, 9 vandrarhem och 10 campingplatser (SCB) samt i fritidshus och hos släkt/vänner (TDB) är cirka 113 miljoner kronor eller cirka 70 % i motsvarande andel av turismomsättningen. Samma utlägg och utläggsfördelning som för svenska övernattningar i berörda kategorier har nyttjats i beräkningarna.

Det utländska resandet till Sverige har ökat mycket de senaste åren. För utländska övernattningar hos släkt/vänner i Sverige, enligt TDB, avser detta mest från de nordiska grannländerna samt Tyskland, USA, Polen och Storbritannien. Här märks också stora ökningar från länder där Sverige haft stor invandring, staterna på Balkan, Iran och Thailand, men också från Frankrike och Spanien.

TOTALT ANTAL ÖVERNATTNINGAR

I hotell, vandrarhem och camping (SCB) samt fritidshus och släkt/vänner (TDB)

Svenska	859 497	70 %
Utländska	376 911	30 %
TOTALT	1 236 408	

I TDB finns data på varifrån i de svenska besökarna/övernattningarna kommer och detta kan anges dels för affärs- och dels fritidsgäst, samt uppdelat på övernattnings- respektive dagresa.

REGIONAL HANDELSSTATISTIK (SCB)

Statistiken bygger på företagens omsättningsredovisning till Skatteverket och är exklusive moms.

Omsättning över riksnittet är markerad i **fet text**.

Bransch	Inrikes oms exkl moms milj kr	Antal anställda	Antal enheter	Oms/ invånare	Riksnitt/ invånare	Oms +/- riksnitt milj kr
Butiker, varuhus, stormarkn med brett sort.	506	200	17	40 129	26 137	176
Spec livsm butiker samt sprit o tobak	69	24	11	5 500	4 388	14
Bensin	192	43	5	15 252	6 100	115
Butiker övriga hushållsvaror	573	274	76	45 455	29 452	202
Hotell	141	142	10	11 194	4 239	88
Vandrarhem, stugbyar, mm	15	10	9	1 163	302	11
Campingplatser m.m.	39	23	5	3 106	237	36
Restauranger	153	213	45	12 117	9 626	31

Tyvärre förekommer olika former av registerförändringar, avgränsningar, sättet att redovisa moms etc. Uppgifterna bör därför användas försiktigt för att belysa förändringar mellan närliggande år. Det behövs tre enheter för att statistik skall erhållas.

”Butiker, varuhus och stormarknader med brett sortiment” innefattar oftast både livsmedel och andra varor vilket försvårar gränsdragningen mellan livsmedel och shopping.

Observera att i hotellens redovisade omsättning till SCB ingår ofta även omsättning för restaurangverksamhet, dans och andra säljintäkter (garage, garderob, hygienvaror, etc.).

PRESENTATION AV RESURS

RESURS för Resor och Turism i Norden AB är ett konsultföretag inom resor och turism, bildat 1987 som dotterbolag till dåvarande Sveriges Turistråd (ägt till vardera hälften av Staten och turistnäringen) och privatägt sedan 1992.

RESURS är helt oberoende i förhållande till det offentliga, branschorganisationer och kommersiella aktörer. RESURS verkar uteslutande inom sektorn resor och turism.

RESURS' affärsområden är:

- △ Turistekonomiska effektberäkningar och statistik, bl.a. för Tillväxtverket och huvuddelen av Sveriges kommuner.
- △ Marknadsundersökningar för konferensmarknaden, affärsresor, varumärken och evenemang.
- △ Strategisk planering, destinationsutveckling, marknads- och produktkunskap, affärsanalyser (t.ex. bedömningar av hotelletablering eller utbyggnad, skapande av attraktioner, nöjesparker, museer) och produktutveckling.
- △ RESURS äger **TuristEkonomiska Modellen (TEM®)**, en modell för beräkning av ekonomiska, sysselsättnings- och skattemässiga effekter av resor och turism, evenemang och investeringar. RESURS har utfört effektberäkningar av turismens betydelse för samhällsekonomin totalt och fördelat på branscher, sysselsättning och skatteeffekter för mer än 230 av Sveriges 290 kommuner.
- △ RESURS äger och driver **Rese- och TuristDataBasen (TDB®)**. Vi intervjuar varje år 24 000 svenskar om deras affärs- och fritidsresor i Sverige och till utlandet. TDB har arbetat sedan 1989 och c:a 100 svenskar intervjuas dagligen, året runt, om sina resor. I TDB ställs frågor om antal resor, övernattningar, boendeform, färdstätt, syfte, bokningssätt, spenderade pengar och mycket annat. Totalt finns data om mer än 500 000 resor i TDB.